

Vergaderjaar 2008–2009

I **Vaststelling van de begroting van de uitgaven van het Huis der Koningin (I) voor het jaar 2009**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

Inhoudsopgave	Blz.
A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	2
Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen)	2
B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTING	3
Bijlagen	5
1. KOSTEN IN ANDERE BEGROTINGEN	5
2. REGELINGEN	11

Vaststelling van een begroting voor ontvangsten, zoals aangegeven in de Begrotingsvoorschriften, is voor deze begroting niet van toepassing.

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET BEGROTINGS- WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen)

De begrotingsstaten, die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaat van het Huis der Koningin voor het jaar 2009 vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor het jaar 2009. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota 2009.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de uitgaven en verplichtingen voor het jaar 2009 vastgesteld. Het in deze begroting opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

Mr. dr. J.P. Balkenende

B. ALGEMENE TOELICHTING BIJ DE BEGROTING

De Technische aanpassing en actualisering van de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 31 505, nr. 2) is door de regering ingediend bij de Staten-Generaal en inmiddels aanvaard door de Tweede Kamer. De begroting 2009 is gebaseerd op dit wetsvoorstel, uitgaande van inwerkingtreding met ingang van 1 januari 2009.

De uitkeringen op grond van de Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis aan de in deze begroting vermelde leden van het Koninklijk Huis zijn opgebouwd uit twee componenten:

Een A-component, die het inkomensbestanddeel vormt. Als basis is genomen het bedrag genoemd in de vernieuwde Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (= realisatie 2007), dat is aangepast in de verhouding waarin de bezoldiging van de vice-president van de Raad van State in het begrotingsjaar 2008 afwijkt en vervolgens voor het jaar 2009 verhoogd met de verwachte loonontwikkeling volgens het CEP 2008.

Een B-component, die betrekking heeft op personele en materiële kosten. Als basis is genomen het bedrag genoemd in de vernieuwde Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis (= realisatie 2007 vermeerderd met de correctie ad € 643 000 ten laste van de bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te declareren functionele kosten). Dit bedrag is voor de helft aangepast in de verhouding waarin de bezoldiging van het burgerlijk rijkspersoneel in 2008 afwijkt van de realisatie 2007 en vervolgens voor het jaar 2009 verhoogd met de verwachte loonontwikkeling volgens het CEP 2008. Voor de andere helft is de realisatie 2007 verhoogd met de verwachte ontwikkeling van de consumentenprijsindex zoals opgenomen in de CEP 2008.

Indien de werkelijke loon- en prijsontwikkeling afwijkt van de verwachting, dan zal ook de werkelijke uitkering afwijken van het in deze begroting genoemde bedrag. Deze afwijking is derhalve als PM aan te merken.

De raming over 2009 is als volgt samengesteld (bedragen x € 1 000):

Uitkering aan:	A	B	Totaal
1. De Koning	813	4 188	5 001
2. De vermoedelijke opvolger van de Koning	241	1 107	1 348
3. De echtgenote van de vermoedelijke opvolger van de Koning	241	370	611
			6 960

In de begroting 2009 zijn de functioneel declarabele en overige uitgaven op andere begrotingen nog opgenomen in een bijlage (1). Ten opzichte van de begroting 2008 bevat deze bijlage meer specificatie en een uitgebreidere toelichting.

Overeenkomstig mijn eerder gedane toezegging zal ten behoeve van de begroting 2010 een systematiek worden ontwikkeld, waarbij – op basis van heldere selectiecriteria – deze uitgaven zo veel mogelijk een integraal

onderdeel gaan vormen van de begroting Huis der Koningin (apart begrotingsartikel) en het jaarverslag. In een separate brief die aan de Tweede Kamer voor de behandeling van deze ontwerpbegroting wordt toegezonden, zal ik op de uitgangspunten van de beoogde systematiek terugkomen. Zoals reeds vermeld in de brief van 10 juni 2008 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 31 200 III, nr. 12) is daartoe een stuurgroep ingesteld. Deze stuurgroep staat sinds kort onder voorzitterschap van oud minister Zalm.

In een tweede aparte bijlage bij deze begroting is het eerder toegezegde overzicht opgenomen van de regelingen met betrekking tot het Koninklijk Huis.

BIJLAGE 1. KOSTEN IN ANDERE BEGROTINGEN

Bij de behandeling van de begroting 2008 van het Huis der Koningin in de Tweede Kamer alsmede naar aanleiding van het verantwoordingdebat over 2007 is toegezegd om het integrale overzicht van declarabele functionele uitgaven in andere begrotingen en overige uitgaven in andere begrotingen, die te relateren zijn aan het Koninklijk Huis te voorzien van een nadere toelichting. Een zeer groot deel van wat wordt genoemd «kosten Koninklijk Huis» ware beter te betitelen als «representatiekosten van de Nederlandse Staat».

Met onderstaande opzet wordt beoogd invulling te geven aan het verzoek van de Tweede Kamer tot een betere en transparante informatievoorziening (in afwachting van de in de begroting 2010 op te nemen meer structurele verbetering van het inzicht in de uitgaven aan het Koninklijk Huis). Er is derhalve sprake van een groeimodel. Om dit te realiseren is in deze opzet ten opzichte van vorige jaren een aantal wijzigingen doorgevoerd. Zo wordt in eerste instantie een meerjarig overzicht gegeven van de in de begrotingen opgenomen bedragen, waarmee inzicht wordt versterkt in de uitgavenontwikkeling. Daarnaast wordt bij de declarabele uitgaven onderscheid gemaakt tussen de in de begroting opgenomen uitgaven voor personeel en voor materieel. In de toelichting op de declarabele uitgaven wordt informatie verstrekt over het in te zetten personeelsvolume en wordt aandacht besteed aan de aard van de materiële uitgaven. Wat betreft de overige uitgaven wordt ten opzichte van voorgaande jaren een onderscheid gemaakt in een aantal uitgaven-categorieën per ministerie en worden de uitgaven-categorieën nader toegelicht. Een dergelijk gewijzigde opzet qua informatievoorziening vereist een daarop ingerichte administratie waarin met ingang van de begroting 2009 wordt voorzien. Indien de inrichtingseisen in voorgaande jaren hiervan afweken en daarmee de informatie niet dan wel niet op een doelmatige wijze kan worden verstrekt, is dit in onderstaande tabellen aangegeven met een *.

A) Declarabele functionele uitgaven 2009 in andere begrotingen

In onderstaande tabel zijn de bedragen vermeld die zijn opgenomen in de begroting van het in de tabel vermelde ministerie. Het betreft uitgaven die door de Dienst Koninklijk Huis worden verricht en vervolgens, voorzien van een accountantsverklaring, in rekening worden gebracht bij het desbetreffende ministerie.

bedragen * € 1 000			
Ministerie	slotwet realisatie 2007	ontwerp- begroting 2008	ontwerp- begroting 2009
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties			
personeel en materieel	10 007	9 947	11 098
personeel	*	7 062	7 848
materieel	*	2 885	3 250
Verkeer en Waterstaat			
personeel en materieel	5 750	5 375	5 631
personeel	*	3 286	3 427
materieel	*	2 089	2 204
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer/Wonen, Wijken en Integratie			
personeel en materieel	6 975	8 421	8 503
personeel	*	5 676	5 756
materieel	*	2 745	2 747
totaal	22 732	23 743	25 232

Toelichting:

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De personeelsuitgaven hebben betrekking op 125 personeelsleden waaronder 9 post-actieven. De uitgaven voor actief personeel betreffen de personeelsinzet ten behoeve van o.a. telefonie/ICT, departement van de Hofmaarschalk, Koninklijk Huisarchief en de ondersteunende functie secretariaten, personeelszaken en thesaurie. De materiële uitgaven betreffen uitgaven van facilitaire aard zoals bureauvoorzieningen en uitgaven voor accountantscontrole en advisering.

De stijging van de BZK-begroting van 2008 naar 2009 voor functionele kosten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het gelijkrekken van de ramingsmethodieken van het Koninklijk Huis en BZK. Met ingang van het begrotingsjaar 2009 zijn daartoe beide initiële begrotingen gelijkgesteld, waarvoor de begroting van BZK structureel is verhoogd. Daarnaast is de BZK-begroting voor functionele kosten verhoogd voor zowel de overname van bij WWI te declareren personeel als de compensatie voor loonontwikkeling en verlaagd voor de budgettaire gevolgen van de aangepaste Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis.

Verkeer en Waterstaat

De personeelsuitgaven hebben betrekking op 57 personeelsleden waaronder 6 post-actieven. De uitgaven voor actief personeel betreffen de personeelsinzet voor het Koninklijk staldepartement. Hierbij is te denken aan leiding, ondersteunende functies, chauffeurs/monteurs, koetsiers en onderhoudspersoneel. De materiële uitgaven hebben betrekking op de instandhouding van het rijtuigpark (auto's, trein, paarden en rijtuigen) en uitgaven voor de accountantscontrole en telecommunicatie.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer/Wonen, Wijken en Integratie

De personeelsuitgaven voor 2009 hebben betrekking op 107 personeelsleden waaronder 10 post-actieven. De personeelsinzet betreft ondersteunende- en facilitaire functies voor de locaties paleis Huis ten Bosch, paleis Noordeinde en het Paleis op de Dam te Amsterdam. De materiële

uitgaven betreffen de beheerskosten voor paleizen en parken alsmede de verwarming en verlichting voor de drie hiervoor genoemde locaties. Ten slotte is hier ook sprake van een tegemoetkoming aan de infrastructuurkosten (zoals wildroosters) voor het faunabeheer van Kroondomein Het Loo en van uitgaven voor accountantscontrole en advies.

De Rijksgebouwendienst verwerkt de declaratie(s) en ontvangt daarvoor jaarlijks een voorschot van het moederdepartement. Het voorschot wordt na afloop van het desbetreffende jaar met het moederdepartement afgerekend op basis van de werkelijk door de Rijksgebouwendienst gemaakte kosten.

B) Overige uitgaven 2009 in andere begrotingen

De bedragen zoals opgenomen in het navolgende overzicht betreffen uitgaven die door de in het overzicht genoemde ministerie worden verricht en verantwoord ten laste van de begroting van het dat ministerie. Deze uitgaven vallen derhalve onder de reguliere accountantscontrole van het ministerie.

bedragen * € 1 000			
Ministerie	slotwet realisatie 2007	ontwerp- begroting 2008	ontwerp- begroting 2009
Kabinet der Koningin	2 223	2 274	2 326
personeel	1 789	1 830	1 861
materieel	434	444	465
Algemene Zaken/Rijksvoorlichtingsdienst	990	1 095	1 023
personeel	867	900	914
materieel	123	195	109
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	13 162	13 000	13 750
beveiliging, personeel	9 515	10 000	10 000
beveiliging, materieel	3 647	3 000	3 750
Buitenlandse Zaken	1 863	1 580	1 849
staatsbezoeken	1 526	1 295	1 515
evenementen	195	165	193
overige bezoeken	142	120	141
Defensie	29 011	28 966	28 294
personeel	2 038	1 509	1 851
beveiliging	26 453	27 097	25 898
luchttransport	406	140	446
onderhoud Groene Draeck	104	220	99
geneeskundige zorg	10	0	0
Verkeer en Waterstaat	676	1 883	1 054
inzet regeringsvliegtuig	451	1 167	609
inhuur civiele luchtvaartuigen	225	716	445
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer/Wonen, Wijken en Integratie	29 973	35 263	29 548
structurele uitgaven paleizen	*	*	4 530
investerings- en renovatieprojecten	*	*	25 018
Totaal	77 898	84 061	77 844

Toelichting:

Kabinet der Koningin

Dit betreft de uitgaven die noodzakelijk zijn voor de ambtelijke ondersteuning van de Koningin bij de uitoefening van haar staatsrechtelijke taken en de bewaring van alle oorspronkelijke staatsstukken.

De personele inzet voor de uitvoering van deze taken bedraagt 30 fte's. De materiële uitgaven betreffen voornamelijk apparaatsuitgaven.

Algemene Zaken/Rijksvoorlichtingsdienst (RVD)

De personele en materiële uitgaven van de RVD zijn in overwegende mate toe te schrijven aan mediabegeleiding, begeleiding bij bezoeken, communicatie-advisering en publiciteit.

De personeelsinzet voor de uitvoering van deze activiteiten bedraagt 10 fte's.

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Dit betreft de beveiliging van leden van het Koninklijk Huis en gasten van het Koninklijk Huis door de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging van het Korps Landelijke Politiediensten.

Buitenlandse Zaken

De post staatsbezoeken omvat zowel de inkomende als uitgaande staatsbezoeken. Onder de overige bezoeken zijn de uitgaven vermeld van officiële bezoeken en werkbezoeken door onder meer de Prins van Oranje en Prinses Máxima. De evenementen betreffen o.a. uitgaven voor de jaarlijkse Nieuwjaarsontvangst door Hare Majesteit de Koningin en diners met leden van het corps diplomatiek. Evenals in voorgaande jaren hebben bovengenoemde uitgaven uitsluitend betrekking op de door het Koninklijk Huis gedeclareerde kosten in deze activiteiten.

Defensie

De post personeel heeft betrekking op de kosten van de inzet van defensiepersoneel. Het gaat hier om ramingen voor de inzet van 13 militairen en 1 burgermedewerker ten behoeve van het Militaire Huis van Hare Majesteit de Koningin en om 2 bemanningsleden voor de Groene Draeck. De post beveiliging heeft betrekking op de kosten van de inzet van de marechaussee die beveiliging van leden van het Koninklijk Huis als taak heeft. De kosten van het luchttransport van HM en overige leden van het Koninklijk Huis vormen een andere post. Deze kosten komen voor rekening van Defensie indien de vluchten in het openbaar belang worden uitgevoerd, of indien privévluchten binnen de bij ministeriële regeling vastgestelde franchise van 65 uur vastvleugelige inzet en 30 uur helikopterinzet blijven. Het transport wordt uitgevoerd met de Gulfstream, de Fokker 50 en de Alouette helikopter. De kosten van het onderhoud aan de Groene Draeck bestaan voor ongeveer de helft uit de geraamde kosten van het aantal uren dat door het marinebedrijf aan onderhoud wordt besteed en voor de rest uit een raming van uit te besteden werkzaamheden. Elk jaar wordt door het marinebedrijf bezien welke onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk zijn, waarbij wordt uitgegaan van een hoog afwerkingsniveau. De laatste post wordt gevormd door een raming van de kosten van de geneeskundige zorg door het centraal militair hospitaal. Er kan een beroep op Defensie worden gedaan voor inzet van een arts ter begeleiding bij officiële buitenlandse bezoeken in omstandigheden waarin geen beroep kan worden gedaan op de lokale gezondheidszorg. Aangezien dergelijke bezoeken in 2009 niet zijn voorzien zijn voor deze kostenpost geen uitgaven geraamd.

Ten opzichte van het Jaarverslag 2007 is de benaming van twee posten gewijzigd. De naam van de post vliegreuen is gewijzigd in luchttransport en de naam van de post centraal militair hospitaal is gewijzigd in geneeskundige zorg.

Verkeer en Waterstaat

Op de begroting van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (V&W) staan op grond van het «Besluit gebruik regeringsvliegtuig en andere luchtvaartuigen in beheer bij het Rijk», de uitgaven voor de inzet van het regeringsvliegtuig voor het vervoer van leden van het Koninklijk Huis en de uitgaven voor de inhuur van civiele luchtvaartuigen in het geval dat het regeringsvliegtuig niet beschikbaar is. Inzet van luchtvaartuigen onder verantwoordelijkheid van andere departementen wordt op de desbetreffende begrotingen verantwoord.

Raming voor het jaar 2009			
	Openbaar belang	Privé	Totaal
inzet regeringsvliegtuig (PH-KBX)	125 uur	50 uur	€ 609 000
inhuur civiele luchtvaartuigen	€ 300 000	€ 145 000	€ 445 000
Totale vlieggkosten*			€ 1 054 000

* Op grond van het «Besluit gebruik regeringsvliegtuig en andere luchtvaartuigen in beheer bij het Rijk»

Het bedrag voor de post inzet regeringsvliegtuig voor het jaar 2009 bestaat uit een inschatting van de Dienst Koninklijk Huis van het aantal vliegreuen van het regeringsvliegtuig in het kader van het openbaar belang: 125 uur en het maximale aantal vliegreuen voor privé-vluchten dat op basis van het besluit aan de overige leden van het Koninklijk Huis ter beschikking wordt gesteld: 50 uur. Het totaal aantal vliegreuen wordt vermenigvuldigd met een standaardtarief van € 3 480. Dit standaardtarief wordt gehanteerd bij de doorbelasting van de inzet van het regeringsvliegtuig aan gebruikers.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer/Wonen Wijken en Integratie

De structurele uitgaven zijn – vanaf begrotingsjaar 2009 – uitgaven voor het reguliere onderhoud en de instandhouding van paleizen en kroonmeubilair waarvan de Staat der Nederlanden eigenaar is. Het gaat om het paleis Noordeinde, inclusief de Koninklijke Stallen en Noordeinde 66 en 70–72 en paleis Huis ten Bosch in 's-Gravenhage en het paleis op de Dam te Amsterdam. Tevens zijn middelen geoormerkt om onderhoud uit te voeren aan beveiligingselementen voor woon- en werkverblijven van de leden van het Koninklijk Huis.

Tot slot wordt de huur betaald voor een gedeelte van een pand aan het Noordeinde dat in gebruik is als secretariaat van Prinses Máxima. Structureel is voor de genoemde uitgaven ongeveer € 7,0 mln. per jaar beschikbaar. Door eerdere kasschuiven is dat in 2009 iets minder. In de geraamde bedragen in de begrotingen 2007 en 2008 waren ook nog geoormerkte budgetten opgenomen voor de monumenten paleis Soestdijk en kasteel Het Oude Loo.

De middelen voor de investerings- of grote renovatieprojecten zijn niet structureel maar eenmalig. Na de renovatie van de binnenzijde van het paleis op de Dam wordt nu de buitenkant (dak en gevel) gerenoveerd. Ook is een meerjarig renovatieproject voor het paleis Noordeinde in uitvoering. De Rijksgebouwendienst voert de werkzaamheden uit en ontvangt daarvoor jaarlijks een voorschot van het moederdepartement. Het voorschot wordt na afloop van het desbetreffende jaar met het moederdepartement afgerekend op basis van de werkelijk door de Rijksgebouwendienst gemaakte kosten.

BIJLAGE 2. REGELINGEN (WETTEN, BESLUITEN, DEPARTEMENTALE REGELINGEN ETC.) BETREFFENDE HET KH

De Tweede Kamer heeft verzocht om een overzicht van alle regelingen met betrekking tot het Koninklijk Huis (Tweede Kamer, Handelingen 2007–2008, nr. 103, pag. 7412). Conform de toezegging van de Minister-President is onderstaand een inventarisatie van de regelingen opgenomen, zoals die tot nu toe naar voren is gekomen. Het betreft de stand ten tijde van de afsluiting van de begrotingsvoorbereiding. Dit overzicht bepaalt noch beperkt overigens het domein van de kosten zoals deze in de ontwerpbegroting Huis der Koningin vanaf 2010 zullen worden opgenomen. De leden van het Koninklijk Huis bekleeden diverse functies, waaronder neven- en erefuncties; deze zijn niet betrokken in bijgaand overzicht. Het overzicht van deze (neven- en andere) functies is immers gepubliceerd op de officiële site van het Koninklijk Huis (www.koninklijkhuis.nl).

Regelingen (Wetten, besluiten, departementale regelingen etc.) betreffende het KH			
Korte omschrijving	Ministerie	Soort regeling	Inwerkingtreding
Wetten			
Grondwet	BZK	Wet	12-09-1840
Wet lidmaatschap Koninklijk Huis	AZ/BZK	Wet	12-06-2002
Wet bepaling van de som voor de kosten van het regentschap	AZ/BZK	Wet	13-01-1981
Wet voogdij minderjarige Koning	AZ	Wet	27-07-1981
Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis	AZ/BZK/ Financiën	Wet	01-01-1973
Wet op het Kroondomein	AZ/Financiën	Wet	01-01-1971
Wet eed Koning en regent	AZ	Wet	14-05-1994
Wet i.v.m. het overgaan van de Kroon op een Koningin	BuiZa	Wet	01-09-1891
Burgerlijk Wetboek	Justitie	Wet	01-01-1970
Penitentiaire beginselenwet	Justitie	Wet	01-01-1999
Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden	Justitie	Wet	11-07-1997
Beginselenwet justitiële jeugdinstellingen	Justitie	Wet	01-09-2001
Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering	Justitie	Wet	01-10-1838
Wetboek van Strafrecht	Justitie	Wet	30-01-1886
Wetboek van Strafvordering	Justitie	Wet	29-07-1925
Regentschapswet	BZK	Wet	08-07-1981
Wet veiligheidsonderzoeken	BZK	Wet	01-02-1997
Wet gevolgen privatisering ABP voor personeel van de hofhouding	BZK	Wet	29-11-1996
Politiewet 1993	BZK	Wet	01-01-1994
Wet op de adeldom	BZK	Wet	01-08-1994
Wet op de Raad van State	BZK	Wet	16-04-1962
Wet op de lijkbezorging	BZK	Wet	01-07-1991
Muntwet 2002	Financiën	Wet	01-01-2002
Successiewet 1956	Financiën	Wet	01-08-1956
Wet Belasting op personenauto's en motorrijwielen	Financiën	Wet	01-01-1993
Verordening EEG nr. 918/83, Algemene douaneregeling (Vrijstelling invoerrechten, accijnzen en omzetbelasting voor geschenken en goederen in het kader van internationale betrekkingen)	Financiën	Wet	28-03-1983
Postwet	V&W	Wet	01-01-1989
Kaderwet LNV-subsidies (Subsidierегeling Natuur en Subsidierегeling Agrarische Natuur)	LNV	Wet	19-12-1997
Werkloosheidswet	SZW	Wet	01-01-1987
Wet financiering sociale verzekeringen	SZW	Wet	01-01-2006
Koninklijke Besluiten			
Besluit bepalingen Kabinet van de Koning	AZ	KB	01-01-2004
Besluit berichtgeving betreffende het Koninklijk Huis	AZ	KB	21-12-1965
Besluit organisatie veiligheidsdienst van het Koninklijk Huis	Justitie	KB	14-02-1966
Reglement op de Orde van de Nederlandse Leeuw en de Orde van Oranje-Nassau	BZK	KB	01-08-1995
Algemeen militair ambtenarenreglement	Defensie	KB	01-01-1983

Regelingen (Wetten, besluiten, departementale regelingen etc.) betreffende het KH

Korte omschrijving	Ministerie	Soort regeling	Inwerkingtreding
Besluit aanwijzing paleizen ex artikel 4 Wet financieel statuut van het Koninklijk Huis	VROM/WWI	KB	15-07-1998
Besluit Rijksgebouwendienst 1999	VROM/WWI	KB	01-01-1999
Kentekenreglement	V&W	KB	01-01-1995
Arbeidstijdenbesluit	SZW	KB	01-01-1996
Ministeriële regelingen			
Mandaatbesluit veiligheidsonderzoeken Dienst Koninklijk Huis	BZK	Ministeriële regeling	01-04-2004
Circulaire Bewaking en beveiliging personen objecten en diensten	BZK	Ministeriële regeling	30-06-2004
Beschikking ogv Besluit rijkssubsidieëring onderhoud monumenten (Onderhoud Nieuwe Kerk A'dam)	OCW	Ministeriële regeling	18-12-2007
Besluit gebruik van het regeringsvliegtuig en andere luchtvaartuigen in beheer bij het Rijk	V&W/AZ	Ministeriële regeling	01-03-2002
Instellingsbesluit Adviescommissie Water	V&W	Ministeriële regeling	10-02-2004
Regeling sluiting luchtruim boven Den Haag en kasteel Drakensteyn	V&W	Ministeriële regeling	22-02-2007
Besluit gebruiksbeperking Rotterdam airport	V&W	Ministeriële regeling	01-11-1999
Ontheffing voor DKH voor Buitengewoon besluit Arbeidsverhoudingen	SZW	Ministeriële regeling	04-02-2005
Goedkeuring aan SVB ihkv Besluit tijdelijke compensatie post-actieve ambtenaren	SZW	Ministeriële regeling	31-10-2007
Departementale regelingen			
Richtlijn ten behoeve van bezoeken van buitenlandse staatshoofden	BuiZa	Departementale regeling	01-06-2007
Declaraties reizen KH naar de Nederlandse Antillen	BZK	Departementale regeling	12-07-2006
Werkbezoek lid KH aan de Nederlandse Antillen of Aruba	BZK	Departementale regeling	28-03-2002
Aanwijzing voor het verrekenen van activiteiten tbv partijen buiten Defensie	Defensie	Departementale regeling	26-11-2007
Richtlijn functionele kosten KH	VROM/WWI	Departementale regeling	28-06-2000
Convenanten			
Convenant kosten Militair Huis	Defensie	Convenant	31-08-2000
Convenant kosten Militair Huis	Defensie	Convenant	15-03-1994
Overeenkomst kosten gas water en elektra Kmar (Wassenaar)	Defensie	Convenant	01-04-2005
Brieven			
Procedureregels kosten declarabele uitgaven Koninklijk Huis	AZ	Brief	01-01-2006
Briefwisseling beroep op landsadvocaat	AZ	Brief	18-02-2004
Briefwisseling functioneel declarabele kosten paleizen en Kroondomein	AZ/VROM	Brief	28-04-1980
Regeling A-component ingeval van overlijden	AZ/BZK	Brief	18-12-2003
Reservering voor pensioenbreuk en automatisering	BZK	Brief	13-01-2002
Reservering functionele kosten Koninklijk Huis	BZK	Brief	13-02-2002
Subsidie Koninklijk Paleis Amsterdam	BZK	Brief	06-06-2001
Onderhoudsregeling Groene Draeck	Defensie	Brief	1961
Regeling gebruiksvolgorde en -vergoeding krijgsmacht	Defensie	Brief	01-06-1980
Privaatrechtelijke contracten			
Bruikleenovereenkomst cultureel erfgoed (meerdere overeenkomsten)	OCW	Contract	01-10-1981
Beheersopdracht Paleispark Het Loo en Staatsdomein Het Loo ¹	Financiën	Contract	01-01-1989
Allonge Beheersopdracht Paleispark Het Loo en Staatsdomein Het Loo	Financiën	Contract	01-01-2007
Beheersopdracht Kroondomein Het Loo	Financiën	Contract	04-06-2005
Overig			
CP 100 (draaiboek)	AZ	Overig	2003
Mediacode	AZ	Overig	21-06-2005
Hofstadcontigent	BZK	Overig	21-03-1997
Onderhoudskosten Grafmonument Delft (krachtens Besluit Rijksgebouwendienst 1999)	VROM/WWI	Overig	
Verlening predicaat «Koninklijk» aan rechtspersonen	EZ	Overig	15-08-1988

¹ Zie Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2007–2008, nr. 718.